

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

w sprawie **F.M.**

oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu, w dniu 14 lipca 2023 r.,
skargi prokuratora Prokuratury Rejonowej Kraków Nowa Huta
na wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 stycznia 2023 r.,
sygn. akt IV Ka 1964/22, uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej
Huty w Krakowie z dnia 14 września 2022 r., sygn. akt II K 647/21
i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;
2. kosztami postępowania skargowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 września 2022 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty. w Krakowie, II Wydział Kamy, sygn. akt II K 647/21/N, uznał oskarżonego F. M. za winnego tego, że w okresie od września 2020 r. do 3 lutego 2021 r., w K. znęcał się psychicznie nad osoba najbliższą - swoją konkubiną K.K. - w ten sposób , że wszczynał awantury w trakcie których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, znieważał ją, groził jej, kontrolował poprzez przeglądanie zawartości jej telefonu komórkowego, ograniczał kontakty z rodzicami i znajomymi , poniżał ją na tle ich relacji seksualnych, wysyłał liczne wiadomości tekstowe oraz umieszczał wpisy na portalach społecznościowych, w których ją oczerniał oraz

znęcał się fizycznie poprzez uderzenie pokrzywdzonej z otwartej ręki w twarz, kopanie jej po nogach, bicie po głowie zaciśniętą dłońią, podcięcie nóg i przyduszanie pokrzywdzonej oraz dociskanie jej twarzy do szyby, przy czym w dniu 5 listopada 2020 roku spowodował u niej obrażenia ciała w postaci stłuczenia twarzoczaszki, szyi, lewego przedramienia i prawego kolana z podbiegnięciami krwawymi oraz w nocy z 16/17 stycznia 2021 roku spowodował obrażenia ciała w postaci stłuczenia okolicy obu kolan i podudzi z podbiegnięciami krwawymi, które to obrażenia stanowiły naruszenie narządów ciała trwające nie dłużej niż 7 dni tj. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 207 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. i art. 37a § 1 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go na mocy art. 35 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Orzekł także, na podstawie art. 39 pkt 2b k.k., środek kamy w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 2 lat oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k., obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 2.000,00 zł..

Sąd Okręgowy w Krakowie – po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego – wyrokiem z dnia 25 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1964/22, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Skargę od tego wyroku wywiódł prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków - Nowa Huta w Krakowie, zaskarżając powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucając, na podstawie art. 539a § 3 k.p.k., rażące naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez wadliwe ustalenie, że w sprawie koniecznym jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, w sytuacji gdy takiej potrzeby nie ma a ewentualne czynności dowodowe można przeprowadzić bez zbędnej zwłoki, w ramach postępowania odwoławczego.

W konkluzji wniósł o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Do skargi prokuratora przychylił się, w swojej odpowiedzi na skargę, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej K.K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenia art. 437 k.p.k., przy czym w § 2 tego ostatniego przepisu ustanowiono, że sąd odwoławczy może uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 maja 2019 roku, sygn. I KZP 3/19, trafnie wskazał, że konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zd. 2 in fine k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, **gdy orzekający sąd I instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego**, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie I instancji.

W omawianej uchwale wskazano, że: „Dopuszczalność orzekania kasatoryjnego przez sąd odwoławczy, na podstawie art. 437 § 2 zdanie drugie in fine k.p.k., należy zawsze ocenić w odniesieniu do konieczności korekty zakresu przewodu sądowego. Punktem wyjścia powinna być zatem ocena, przez sąd odwoławczy, przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji postępowania, nie tylko pod kątem potrzeby ponownego przeprowadzenia czynności dowodowych i pozadowodowych, ale także zawsze w aspekcie, czy przeprowadzone postępowanie sądowe spełniło **standard rzetelnego procesu**”. Wskazano przy tym, że pojęcie rzetelnego procesu jest bez wątpienia podstawowym sposobem współczesnego określenia wymogów, jakie musi spełnić postępowanie karne, także w rozumieniu art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Uwzględniając powyższe należało odmówić racji skarżącemu prokuratorowi, stawiającemu Sądowi odwoławczemu zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k., która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Należy mieć bowiem na uwadze, że Sąd odwoławczy uznał za zasadny zarzut apelacyjny, stawiany przez obrońcę, dotyczący naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, a to art. 171 § 6 k.p.k. w zw. z art. 370 § 4 k.p.k. poprzez:

„a. *uchylenie pytań obrońcy skierowanych do pokrzywdzonej K. K. zadawanych na rozprawie 7 grudnia 2021 r. zmierzających do ustalenia stanu faktycznego sprawy mającego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia (np. „Czy uderzyła Pani oskarżonego”; Jakie było zachowanie córki - jak reagowała na osobę oskarżonego”), podczas gdy nie były to pytania sugerujące odpowiedź, ani nieistotne lub niestosowne.*

b. *Uchylenie pytań obrońcy i oskarżonego skierowanych do matki pokrzywdzonej: M.K. podczas rozprawy 23 lutego 2022 r., które to pytania zmierzały do ustalenia stanu faktycznego sprawy (np. „Czy K. chorowała na coś w tym okresie”; „Czy wiadomo Pani coś o zniszczeniach w samochodzie oskarżonego dokonanych przez K.), podczas gdy nie były to pytania sugerujące odpowiedź, ani nieistotne lub niestosowne”.*

Zauważyć należy, że uchylenie przez przewodniczącego rozprawie pytań zadawanych pokrzywdzonej i jej matce w istotny sposób godziło w prawo oskarżonego do obrony jako że zmierzały one do ustalenia okoliczności mogących mieć istotny wpływ na ostateczną ocenę wiarygodności ich zeznań, obciążających przecież oskarżonego. Nie sposób przy tym nie odnotować, że chodzi tu w istocie o głównych świadków oskarżenia. Zeznania pozostałych przesłuchanych przed Sądem meriti świadków dotyczyły okoliczności pobocznych lub wiadomości uzyskanych od pokrzywdzonej lub jej matki i same w sobie nie dostarczyły dowodów pozwalających na ustalenie, że zachowania oskarżonego nosiło cechy znęcania się nad pokrzywdzoną.

W konsekwencji Sąd odwoławczy miał podstawy by uznać, że tak przeprowadzone postępowanie dotknięte jest istotnymi brakami uniemożliwiającymi dokonanie trafnych ustaleń istotnych dla określenia zakresu odpowiedzialności karnej

oskarżonego jak i ewentualnego stopnia jego winy i podstawy by przyjąć, że przeprowadzone postępowanie przez Sąd *meriti* spełniło podstawowe standardy rzetelnego procesu. Zasadnie więc w uzasadnieniu zaskarżonego skargą wyroku Sąd odwoławczy odnotował, że jaskrawość tego uchybienia i jego wpływ na ustalenia faktyczne są tego rodzaju, że: „praktycznie *przed Sądem Odwoławczym należałoby przeprowadzić postępowanie w zasadniczej części ponownie pozbawiając strony postępowania ponownej ewentualnej kontroli instancyjnej w przypadku odmiennych ustaleń*”.

Mając więc to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, o kosztach za postępowanie skargowe rozstrzygając na podstawie art. 539 f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.

(WB)

[f.n]